

Az egyedi tájértékek szabályozási koncepciója

A hetési mintaprogram tapasztalatai

Dr. Kiss Gábor

Gémeskút (Gyadai-rét, Vác)

Evangélikus templom harangtornya
(Cserhátszentiván)

Vízimalom (Sáregres)

2006

2011

Kőhíd - Bükkalja

2011

2014. március

Szomolya – kaptárkő (B7c)

Hogyan őrizhetjük meg tájértékeinket?

- a helyi közösségek táji örökség iránti fogékonyságának hasznosítása, szükség szerint növelése

Manyik-forrás (Medves-vidék)

Hogyan őrizhetjük meg tájértékeinket?

- a helyi közösségek közreműködésének megteremtése a felméréstől a megőrzésig

Célok:

- a helyi közösségek bevonása a felmérésbe - a „helyi tudás” **hasznosítása**

Szijártóháza

„Itt álltak az Attila-dombok.”

Hogyan őrizhetjük meg tájértékeinket?

- a helyi közösségek közreműködésének megteremtése a felméréstől a megőrzésig

Célok:

- a „helyi erők” mozgósítása a megőrzésben

pl. hatósági eszközök , tájérték-gondozás, tájérték-helyreállítási akciók

Hogyan őrizhetjük meg tájértékeinket?

- a területrendezési eszközök szerepének erősítése (hatósági eszközök)

Bödeháza – jellegfa

Zalaszombatfa – kódisállásos lakóház

A felméréstől a megőrzésig

FELMÉRÉS

MEGÁLLAPÍTÁS

NYILVÁNTARTÁS

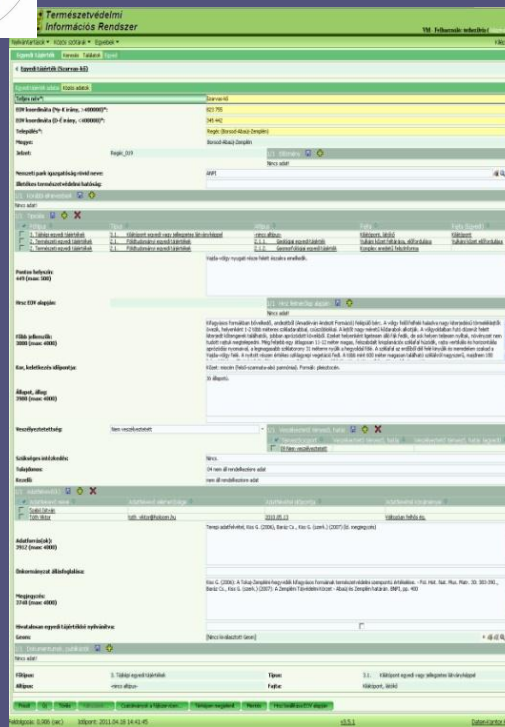
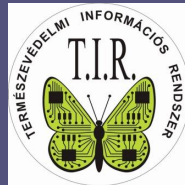

MEGŐRZÉS

Hatósági eszközök

Településrendezési eszközök

Egyéb eszközök

„Az egyedi tájértékek ... nyilvántartásba vétele a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv (é. nemzetipark-igazgatóság) feladata.”

- a) nemzetipark-igazgatóság (+ közreműködő szervezetek) a helyi közösség erőteljesebb bevonásával

A hetési tájérték-felmérések eredményei számokban

Település	Szakmai lista			Helyi tudással bővített lista		
	Felvételezett egyedi tájértékek száma (db)			Felvételezett egyedi tájértékek száma (db)		
	Belterület	Külterület	Összesen	Belterület	Külterület	Összesen
Bödeháza	17	4	21	18	5	23
Gáborjánháza	6	3	9	7	5	12
Szijártóháza	5	5	10	5	7	12
Zalaszombatfa	8	4	12	9	8	17
Összesen	36	16	52	39	25	64

A helyi tudás hasznosításával

a listán szereplő tájértékek száma **23%-kal bővült**

A hetési tájérték-felmérések eredményei számokban

Település	Szakmai lista			Helyi tudással bővített lista		
	Felvételezett egyedi tájértékek száma (db)			Felvételezett egyedi tájértékek száma (db)		
	Bel-terület	Kül-terület	Összesen	Bel-terület	Kül-terület	Összesen
Banuta - Bánuta	2	1	3	2	2	4
Genterovci - Göntérháza	7	2	9	8	2	10
Mostje - Hídvég	4	2	6	6	5	11
Kamovci - Kámaháza	4	0	4	5	0	5
Radmožanci - Radamos	5	2	7	5	6	11
Žitkovci - Zsitkóc	6	5	11	8	7	13
Összesen	28	12	40	34	22	54

A helyi tudás hasznosításával

a listán szereplő tájértékek száma **35%-kal bővült**

„Az egyedi tájértékek ... nyilvántartásba vétele a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv (é. nemzetipark-igazgatóság) feladata.”

b) önkormányzat (koordináló szerep; nemzetipark-igazgatóság, mint véleményező)

„Az egyedi tájértékek megállapítása ... a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv (é. nemzetipark-igazgatóság) feladata.”

„A településrendezési terv tartalmazza a tervezési területen található egyedi tájértékek felsorolását.”

Településrendezési eszközök szerepe

- a) Helyi Építési Szabályzat (önkormányzati rendelet)
- b) külön (értékvédelmi) rendelet

„Az adatokat a Természetvédelmi Információs Rendszerben (TIR) is rögzíteni szükséges.”

MSZ 20381: 2009

Természetvédelmi Információs Rendszer - egyedi tájérték nyilvántartás

Természetvédelmi Információs Rendszer

138. Feltétel: meztelen

1. Egyedi tájérték (Szorvos-142)

Egyedi tájérték adatok

Teljes név: Szorvos-142

EDV kódja (Ny-E kód, <400000): 023795

EDV kódja (D-E kód, <400000): 345442

Teljesítés: Régi (Borsod-Abaúj-Zemplén)

Magyar: Borsod-Abaúj-Zemplén

Név: Fajkai_019

Nemzeti park igazgatóság név: ZPR

Működés természetvédelmi hatóság: 1.1. 104003 Környezet

Név adat: Nincs adat

Típus	Típus	Típus	Típus	Típus
1. Tájérték egyedi tájérték	1.1. Előzetes engedély nélküli tájérték	1.1.1. Szorvos-142	1.1.1.1. Szorvos-142	1.1.1.1.1. Szorvos-142
2. Természetvédelmi hatóság	2.1. Feltétel nélküli tájérték	2.1.1. Szorvos-142	2.1.1.1. Szorvos-142	2.1.1.1.1. Szorvos-142
3. Természetvédelmi hatóság	3.1. Feltétel nélküli tájérték	3.1.1. Szorvos-142	3.1.1.1. Szorvos-142	3.1.1.1.1. Szorvos-142

Pontos helyszín: 449 (max: 500)

Név EDV alapján: 1.1.1.1. Szorvos-142

Főbb jellemzők: 3000 (max: 4000)

Ér. keltezés dátuma: 30. április

Állapot, állag: 3000 (max: 4000)

Veszélyeztetettség: Nem veszélyeztetett

Szükséges intézkedés: Nincs

Tulajdonos: 04 nem áll rendelkezésre adat

Kerül: Nem áll rendelkezésre adat

Adatszolgáltatók: 3912 (max: 4000)

Önkormányzat illetékes: 2013.04.10

Magjegy: 3740 (max: 4000)

Név alapján egyedi tájérték nyilvános: Nincs beadványt

Genus: Nincs beadványt

Fajlás	Típus	Fajlás
1. Tájérték egyedi tájérték	1.1. Előzetes engedély nélküli tájérték	1.1.1. Szorvos-142
2. Természetvédelmi hatóság	2.1. Feltétel nélküli tájérték	2.1.1. Szorvos-142
3. Természetvédelmi hatóság	3.1. Feltétel nélküli tájérték	3.1.1. Szorvos-142

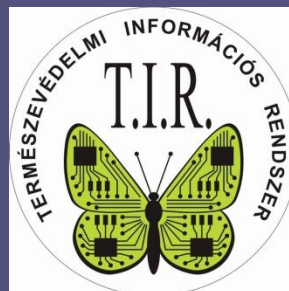
3.1.1. Előzetes engedély nélküli tájérték

Feltétel: 04 nem áll rendelkezésre adat

Fajkai_019

Fajkai_019

Fajkai_019

Tájvédelmi szakhatósági hatáskör

zöldhatóság

Települési önkormányzat jegyzője

Településrendezési terv – mely rész(ek)be kerül be?

- a) HÉSz (önkormányzati rendelet) – lista + előírások
- b) külön (értékvédelmi) rendelet

Zalaszombatfa - felújított népi lakóház és udvara

➤ a helyi közösségek bevonása a felmérésbe - a „helyi tudás” hasznosítása

➤ a „helyi erők” mozgósítása a megőrzésben

pl. hatósági eszközök , tájérték-gondozás, tájérték-helyreállítási akciók

Szijártóháza

„Én még itt legeltettem gyermekkoromban.”

Kámaháza - tájséta

